

Barne- og likestillingsdepartementet

Postboks 8036 Dep
0030 Oslo

570.0
16/1-09
20080371A -013

Deres 20080371 **Vår** 2008/19883- **Arkivkode:** 008 **Dato:** 15.01.09
ref: **ref:** 3

Bidrag til Norges 19./20. rapport til FNs rasediskrimineringskomité (CERD) om konvensjonen om avskaffelse av alle former for rasediskriminering

Vi viser til brev datert 20.10.08 og brev datert 15.12.08 om bidrag til Norges 19./20. rapport til FNs rasediskrimineringskomité (CERD) om konvensjonen om avskaffelse av alle former for rasediskriminering.

Bufdir har gjennomgått de tilsendte vedleggene og ønsker å rapportere følgende tiltak:

Nye tiltak

Rekruttering

Bufetat vedtok 16. desember 2008 en ny "Strategi for økt etnisk mangfold i Bufetat". Strategien inneholder tiltak innen områdene rekruttering, kvalifisering/kompetanseheving og informasjon. Tiltakene skal bidra til å øke andelen ansatte med ikke-vestlig innvandrerbakgrunn i Bufetat. Tiltakene vil også bidra til å hindre diskriminering av denne gruppen ved ansettelse og i forhold til karrieremuligheter, og redusere arbeidsledigheten blant innvandrere som oppholder seg i Norge, jf. høringsnotatet. Følgende tiltak fra strategien kan nevnes i denne sammenheng:

Kvalifiserte søkere med ikke-vestlig innvandrerbakgrunn skal innkalles til intervju på ledig stilling:

- Gjeldende fra 16/12-08
- Ved utlysning av ledig stilling og innkalling til intervju, skal alle søkere med ikke-vestlig innvandrerbakgrunn som er formelt kvalifisert til stillingen innkalles til intervju. Slik får de en mulighet til å presentere seg og sitt kandidatur. Tiltaket har til hensikt å øke andelen tilsatte med ikke-vestlig innvandrerbakgrunn.

Moderat kvotering

- Gjeldende fra 16/12-08
- Ved like kvalifikasjoner (utdanning, arbeidserfaring og personlig skikkethet for stillingen) skal den ikke-vestlige innvandreren tilbys stillingen. Tiltaket har til hensikt å øke andelen tilsatte med ikke-vestlig innvandrerbakgrunn.

Kompetansehevende tiltak for ansatte med ikke-vestlige innvandrerbakgrunn

- Iverksettes 1/6-09

- Spesialordninger i forhold til permisjon ved og støtte til utdanning, samt kurs for ansatte med ikke-vestlig innvandrerbakgrunn. Ordningene skal bidra til at gruppen får mulighet til å heve kompetansen og/eller kan kvalifisere seg til fagstillinger i etaten. Dette vil gi nye karrieremuligheter og kunne hindre utstøting fra arbeidslivet.

Tilbud om fjernutdanning for ansatte med ikke-vestlig innvandrerbakgrunn

- Iverksettes 1/8-09
- Inntil 2 ufaglærte ansatte med ikke-vestlig innvandrerbakgrunn i hver region skal tilbys fjernundervisning/deltidsstudium for å øke sin kompetanse og/eller kvalifisere til fagstillinger i etaten.

Informasjonstiltak

- Iverksettes 1/3-09
- Informasjon til og kontakt med innvandermiljøer når det gjelder muligheter for jobb i Bufetat og Bufetats ordninger for ikke-vestlige innvandrere.

Samisk språkmodul i Bufetats internettbaserte rekrutteringsverktøy

- Gjeldende fra 1/1-09
- Ledige stillinger i Bufetat utlyses nå også på samisk i samisk-talende områder. Ved kunngjøring av anbudskonkurranse på kjøp av nytt rekrutteringsverktøy, var samisk språkmodul, dvs. samisk brukergrensesnitt i tillegg til bokmål og nynorsk, ett av kravene i kravspesifikasjonen.

Tilskudd- og voldsforebygging

Tilskuddsordning som gir støtte til arbeid mot kjønnslemlestelse

- Gjeldende fra 2009
- Tilskuddsordningen er fireårig, og gir støtte til arbeid mot kjønnslemlestelse i henhold til tiltak 20 i Handlingsplan mot kjønnslemlestelse. Det kan søkes om støtte til konkrete prosjekter og aktiviteter som har som mål å endre holdninger og å hindre at kjønnslemlestelse blir gjennomført på barn som har opphold i Norge.

Barnevern

Kompetanseheving

- Region øst har gjennom de siste årene hatt en særlig satsning på å utvikle det flerkulturelle arbeidet herunder kompetanseheving i regionen. Det har for eksempel gjennom 2007 og 2008 blitt gjennomført såkalte basiskurs i nær sagt alle statlige barneverninstitusjoner i regionen. Sentrale tema i kursene har vært kulturforståelse, refleksjon rundt egne holdninger, bruk av tolk og flyktingers psykiske helse. De private barneverninstitusjonene i regionen er også blitt invitert med i kursene. Satsningen har således hatt en helhetlig tilnærming med hensyn til institusjonsbarnevernet. Regionen har blant annet ferdigstilt en egen verktøykasse på området og gjort denne tilgjengelig på intranett og internett jf www.bufetat.no/flerkulturelltarbeid. Arbeidet som her er skissert er under kontinuerlig utvikling og vil derfor fortsette i 2009.

Igangsatte tiltak

Enslige mindreårige asylsøkere

Forbedre vilkårene for enslige mindreårige asylsøkere

- Ot. Prop nr. 28(2007-2008) om lov om endring i Lov av 17.07.92 nr 100 om barneverntjenester (Omsorgen for enslige mindreårige asylsøkere inntil bosetting eller retur).
- Lovreguleringen innebærer nytt kapittel 5A Omsorgssentre for mindreårige i barnevernloven.
- Målsettingen med forslaget er å gi et bo- og omsorgstilbud til enslige mindreårige asylsøkere i påvente av bosetting eller retur til hjemlandet, som ivaretar deres spesielle behov og som er kvalitetsmessig sammenlignbart med det tilbud som gis barn i barnevernet.
- Det første omsorgssenteret ble opprettet i desember 2007. Bufetat har per i dag 5 omsorgssentre som har åpnet eller er under opprettelse.

Rekruttering

Oppfordring i stillingsannonse til jobbsøkere med annen etnisk bakgrunn om å søke stillingen

- Gjeldende fra 1/10-05
- Alle stillingsutlysninger i Bufetat inneholder en standardtekst som opplyser om statens og Bufetats mål om flerkulturelt mangfold på arbeidsplassen, og oppfordrer alle kvalifiserte kandidater til å søke uavhengig av etnisk bakgrunn.
- En konkret undersøkelse er ikke foretatt, men tilbakemeldinger kan tyde på at tiltaket har en viss effekt. Effekten ser ut til å henge sammen med hvor klar oppfordringen er.

Avtale med Inkludi.no, et bemanningsselskapet med spesialkompetanse på rekruttering av arbeidssøkere med innvandrere- og minoritetsbakgrunn

- Gjeldende fra 1/6-08
- Alle ledige stillinger i Bufdir og Bufetat, region øst publiseres på www.inkludi.no.
- En konkret undersøkelse av virkning er ennå ikke foretatt.

Region øst

- Region øst har også tett kontakt med høyskolen i Oslo med henblikk på å diskutere hvordan regionen kan bidra til økt rekruttering av medarbeidere med annen etnisk opprinnelse enn norsk til aktuelle fag og eventuelt for å kunne bidra med praksisplasser.

Tilskudd- og voldsforebygging

Regionale nettverkssamlinger for offentlige og frivillige aktører knyttet til tema tvangsekteskap og kjønnslemlestelse

- Tiltaket startet i 2008
- Målet med nettverkssamlingene er å heve kompetansen på området og bedre samarbeidsrutiner for å gi best mulig hjelp til de som trenger det (henholdsvis tiltak 7 i Handlingsplanen mot kjønnslemlestelse og tiltak 24 i Handlingsplanen mot tvangsekteskap). Tiltakets varighet følger Handlingsplanene og vil derfor gjennomføres fram til og med 2011.

Utarbeidelse av en generell veileder til hjelpeapparatet i arbeidet mot tvangsekteskap og annen æresrelatert vold

- Bufdir har i 2008 bidratt med ferdigstillingen av en generell veileder.

- Veilederen er utarbeidet av Kompetanseteamet mot tvangsekteskap og vil bli distribuert til hjelpeapparatet i begynnelsen av 2009. Veilederen skal være et hjelpemiddel for hjelpeapparatet i arbeidet mot tvangsekteskap og annen æresrelatert vold og slik bidra til en god og riktig håndtering av saker som omfatter denne typen problemstillinger (Tiltak 21 i Handlingsplanen mot tvangsekteskap).

Opprettelse av kriseboliger for personer over 18 år, som er utsatt for tvangsekteskap eller trusler om tvangsekteskap

- Opprettelsen av kriseboliger ble påbegynt i 2008
- Kriseboligene sørger for at personer som må flykte fra sine familier på grunn av tvangsekteskap, trusler om tvangsekteskap eller annen æresrelatert vold, har et sikkert sted å bo med tilpasset oppfølging. Botilbudet er differensiert og er slik et tilbud for kvinner, menn, par og personer med funksjonshemming. I henhold til Handlingsplanen mot tvangsekteskap skal minimum 20 plasser være etablert fram til og med 2011.

Prosjekt knyttet til metodeutvikling i arbeidet med familier berørt av konflikter som omhandler tvangsekteskap eller annen æresrelatert vold

- Prosjektet ble påbegynt i 2008
- Bufdir driver prosjektet som har som mål å utvikle gode metoder og utveksle erfaringer fra arbeid med familier som står i konflikter som innbefatter æresrelatert vold. Prosjektgruppen består av forsker Anja Bredal, psykologer som arbeider i Brobyggerprosjektet ved Aker familievernkontor og andre personer som gjennom sitt arbeid i praksisfeltet befatter seg med problemstillinger aktuelle for prosjektets (IMDi -minoritetsrådgivere, politi og kommunalt barnevern).

Tilskuddsordningene for krise- og incestsentrene

- I rundskriv for krisesentrene er det fra 2006 formulering om at sentrene skal legge forholdene best mulig til rette for alle målgrupper, bl.a. innvandrerkvinner. I 2008 er det en innskjerping i rundskrivet på dette punktet, slik at det står at krisesentrene *skal* være tilrettelagte for kvinner med etnisk minoritetsbakgrunn.
- I samme rundskriv for 2008 stilles det et nytt krav om at sentrene skal beskrive hvilken kompetanse de har når det gjelder kvinner med etnisk minoritetsbakgrunn i sine årsrapporter.

Relevante tilskuddsordninger til organisasjoner

Tilskuddsordningen til familie- og likestillingspolitisk arbeid:

- Både samiske organisasjoner og organisasjoner for personer med annen etnisitet enn norsk er støttet gjennom tilskuddsordninger, forutsatt at det søkes om midler til tiltak som ligger innenfor ordningenes formål. Særlig aktuell er Tilskuddsordning til familie- og likestillingspolitisk arbeid, som er et aktivitetstilskudd. Hovedfokus er på aktiviteter/prosjekter som skal fremme likestilling mellom kvinner og menn.
- Tilskuddsordningen har gitt organisasjoner en mulighet til å gjennomføre aktiviteter som blant annet fremmer barns og kvinners rettigheter, integrering og dialog, samt forebygger helseskadelige tradisjonelle praksiser og annen vold.

Tilskuddsordningen til samlivstiltak og voldsforebyggende arbeid:

- Det blir gitt støtte til organisasjoner med annen etnisitet enn norsk fra disse ordningene.

Driftsstøtte til frivillige barne- og ungdomsorganisasjoner i Norge:

- Forskrift om tilskudd til frivillige barne- og ungdomsorganisasjoner setter krav til at organisasjonenes vedtekter ikke skal skape hindre for full deltakelse fra alle samfunnsgrupper uavhengig av blant annet etnisitet. Videre støttes ikke organisasjoner som fremmer negative holdninger til mennesker på basis av blant annet etnisitet. Flere av organisasjonene som mottar driftsstøtte etter denne forskriften har i tillegg enten antirasisme som formål eller jobber aktivt mot rasisme.

Barnevern

Rettighetsbrosjyre

- Bufetat har gjennom høsten oversatt rettighetsbrosjyrene til flere språk; arabisk, russisk og engelsk. Rettighetsbrosjyrene er tilpasset slik at de kan anvendes også ved Omsorgsentre for enslige mindreårige asylsøkere.

Fosterforeldre

- Det arbeides aktivt - blant annet gjennom kampanjer for å rekruttere fosterforeldre med annen etnisk bakgrunn enn norsk. Videre har det flerkulturelle arbeidet vært tema på årlige fosterhjemkonferanser.

Kunnskap ved fagteam

- Tvangsekteskap og kjønnslemlestelse var også ett av flere tema på fagteamkonferansen i Trondheim. Deltakere fra alle landets fagteam var til stede. At god kunnskap om flerkulturelle problemstillinger generelt (herunder tvangsekteskap og kjønnslemlestelse) er viktig, understrekes av at det er fagteamene i regionene som bistår den kommunale barneverntjenesten med plasseringer i det statlige tjenesteapparatet. Fagteamene skal også bistå kommunene med råd og veiledning. Det anses derfor som særlig relevant at fagteamene innehar god kunnskap på området.

Spesialtilpassede tiltak:

- Bufetat har arbeidet med etablering av tre spesialtilpassede tiltak for unge som enten står i fare for eller er blitt utsatt for tvangsekteskap i regionene øst, sør og Midt- Norge i 2008. Regionene er kommet ulikt langt i etableringen. Region øst har gjennom høsten 2008 startet opp med ulike kompetansehevingstiltak. Fra 2009 skal alle regionene etablere spesialtilpassede plasser for denne målgruppen og være operative, jf tiltak 21 i Handlingsplanen mot tvangsekteskap.

Bufdirkonferansen 2008

- Tema for Bufdir konferansen 2008 var flerkulturelt barnevern.

Foreldreveiledningsprogram

- Bufdir har ansvar for videreutvikling av ICDP og Familieråd. Det er gjort gode erfaringer med foreldreveiledning og bruken av foreldreveiledningsprogrammet for familier med annen etnisk bakgrunn. ICDP tilretteslegges nå også for tvangsekteskap og kjønnslemlestelse. Arbeidet med tilpasninger til programmet ICDP og arbeidet med minoritetsperspektivet i Familieråd, vil fortsette i 2009.

Ungdom

Norges deltakelse i EUs ungdomsprogram for ikke-formell læring: "Aktiv ungdom"

- Programperiode 2007-2013. Programmets målsetninger er bl.a å styrke ungdoms aktive medborgerskap, deltakelse og samfunnsengasjement, samt deres internasjonale forståelse, toleranse og solidaritet.
- Aktiv ungdom fordeler ca 15 millioner kr hvert år til ulike ungdomsprosjekter i Norge og Europa. Målgruppen er ungdom 13 og 30 år og de som jobber med ungdom. Respekt for det kulturelle mangfoldet og kampen mot rasisme og fremmedfrykt er høyt prioritert i Aktiv ungdom. Ved å legge til rette for fellesaktiviteter for unge med forskjellig kulturell, etnisk og religiøs bakgrunn, ønsker programmet å utvikle den interkulturelle forståelsen hos unge.
- Ungdoms som diskrimineres pga. kjønn, etnisitet, religion, bevegelseshemming osv., er en prioritert målgruppe i Aktiv ungdom. Et flertall av de omlag 140 prosjektene som har fått støtte gjennom programmet i 2007 og 2008 har oppgitt minst ett av følgende mål eller prioriteringer for aktiviteten og deltakerne: økt solidaritet og toleranse, respekt for kulturelt mangfold, like muligheter for alle, inkludering av unge med færre muligheter.

Bidrag til å hindre rasisme på internett – antidiskriminering

- På ung.no er det et eget emne – Rasisme. Her er det artikler som omhandler temaer knyttet mot rasisme, både tradisjonelle og rasimesituasjoner man ikke tenker på som rasisme. Når vi presenterer artikler om temaet bruker ofte andre innfallsvinkler enn rasisme direkte, derfor vil artikler som har som formål å forebygge rasisme knyttes mot mange andre temaer på ung.no. I artiklene kan ungdom kommentere og diskutere seg imellom. Her får de en anledning til å ytre meninger. Sterke rasistiske uttrykk blir slettet fra kommentarene for ikke å være støtende.

Tiltak for å hindre kjønnslemlestelse

- På ung.no er det god, oppdatert informasjon om temaet omskjæring. Vi deltar i tverrdepartementale prosjektgrupper og har ungdom som målgruppe i fokus på disse møtene. Målet er å sikre at ungdom som er utsatt for kjønnslemlestelse skal kunne vite hvor de kan få hjelp og ikke minst å forebygge kjønnslemlestelse for brukere og evt. brukeres barn. Vi samarbeider med NKVTS om innhold på ung.no/omskjæring. Ungdom kan stille spørsmål om kjønnslemlestelse og få svar anonymt på ung.no/oss

Tiltak for å hindre tvangsekteskap

- På ung.no er det et eget emne: tvangsekteskap, i tillegg til ekteskap. Vi deltar i tverrdepartementale prosjektgrupper og har ungdom som målgruppe i fokus på disse møtene. Målet er å sikre at ungdom som står i faresonen for å bli tvangsgiftet, men også er utsatt for vold i nære relasjoner, skal kunne vite hvor de kan få hjelp og bli bevisst hvilke rettigheter de har. Ungdom kan stille spørsmål om tvangsekteskap og æresrelatert vold og få svar anonymt på ung.no/oss. Vi har også hatt fokus på temaet i en ny, landsomfattende brosjyre distribuert i klassesett til alle landets ungdoms- og videregående skoler samt alle helsestasjoner for ungdom.

Tiltak for å hindre menneskehandel

- På ung.no er det et eget emne om menneskehandel. Vi informerer om menneskehandel generelt og viser til problemstillinger knyttet til problemet i Norge og i andre land. Vi har også fokus på evt. hjelpetiltak for unge som kan være utsatt for menneskehandel.

Informasjon på samisk (internett/intranett)

- Ung.no har et eget tema ung.no/samer. Vi har et godt samarbeid med infonourra når det gjelder informasjon til ungdom på samisk. De bruker ung.no som kildefor artikler til eget nettsted på samisk.

Familier

Regnbueprosjektet

- Ble startet som et pilotprosjekt i 2003 knyttet til Sentrum familiekontor i Oslo, avsluttet i 2007, og evaluert av NOVA.
- Mål for prosjektet: Å skape en møteplass tuftet på verdiene integrering, mangfold og likeverd. Å forebygge uønskede og vanskelige konflikter i minoritetsfamilier. Styrke familievernets kompetanse på dette området.
- Regnbueprosjektet har gjennomført familiekurs for ca 560 minoritetskulturelle foreldre. 47 personer har gått på gruppelederkurs. Innholdet på kursene har fokusert på fire temaer: 1. Møtet med Norge. 2. Familieliv. 3. Norske lover og regler som angår familien. 4. Oppvekst i to kulturer. Kursmetoden har lagt vekt på dialog med deltakerne.
- Prosjektet videreføres nå i familievernets vanlige arbeid.

Aker familievernkontor

- Brobyggerprosjektet ble startet som gradvis ved Aker familiekontor fra 2006, og fikk fra høsten 2007 støtte fra BLD som pilotprosjekt på tvangsekteskap.
- Prosjektet har utviklet metoder for kontakt med ungdommer og familier utsatt for tvangsekteskap. Erfaringene fra prosjektet har vært delt med de andre familievernkontorene i Oslo-regionen, og ved presentasjoner i større sammenhenger.

Familievernkontoret i Nordfjord

- Familiekontoret i Nordfjord fikk også fra høsten 2007 et pilotprosjekt på kjønnslemlestelse, hvor de utviklet et gruppetilbud for somaliske kvinner.
- Dette er fra høsten 2008 videreført ved Bjørgvin familierådgivningskontor, og sees som et ansvar som Region vest tar et helhetlig ansvar for. Også her er det lagt vekt på kompetansespredning.

Bufetat.no

Samisk informasjon på Bufetat.no

- Bufetat har siden 2004 hatt kortfattet informasjon på samisk på Bufetat.no. Informasjonen beskriver Bufetats arbeid og oppgaver, og lenker videre til annen informasjon på samisk fra Bufetat, for eksempel brosjyrer.

Nye undersøkelser, forskningsrapporter og nyere statistiske data

Flerkulturelt barnevern. En kunnskapsoversikt

- NIBR's rapport; *Flerkulturelt barnevern. En kunnskapsoversikt*. På bakgrunn av rapportens funn er det gjennom 2007 og 2008 utarbeidet et nasjonalt kompetanse- og utviklingsprogram som tilbys kommunalt- og statlig barneverntjeneste. Tiltaket har et langsiktig perspektiv. Kompetanseprogrammet er utviklet i et samarbeid mellom fire høyskoler, Høyskolen i Finnmark, Høyskolen i Lillehammer, Høyskolen i Oslo, Høyskolen i Telemark, Barne- og

likestillingsdepartementet og Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet. Første studieår er høsten 2008. 85 studenter har gjennomført videreutdanningen ved høyskolene. Tilbakemeldingene er positive.

Ettervern innen grupper med ulik landbakgrunn

- Det er mål å få frem forskningsbasert kunnskap som kan bidra til å forbedre og systematisere ettervernsarbeidet innen grupper med ulik landbakgrunn. Fafo arbeider på oppdrag fra Bufdir med å identifisere suksessfaktorer eller andre kritiske faktorer for å gjøre et godt ettervernsarbeid blant innvandrerdømmere med ikke- vestlig bakgrunn. Det skal blant annet synliggjøres hvorvidt det er spesifikke utfordringer knyttet til ettervern for denne gruppen. Prosjektet må sees i sammenheng med NOVAs prosjekt "*Forskningkunnskap om ettervern*".

Samiske barn og familier

- Det er gjennomført en kunnskapsstatus og kunnskapsbehov for barnevernet i samiske kommuner av BUS Nord. Målsetningen har vært å lage en systematisk oversikt over forskningsbasert kunnskap om barnevern og samiske barn, unge og deres familier. Oversikten skal bidra til å høyne den faglig kvaliteten i barnevernet, styrke kompetansen og bidra til erfaringsutveksling lokalt og i Nord-området. Bufdir har vært særlig interessert i kunnskapssituasjonen innefor områdene fosterhjemsarbeid, hjelpetiltak og nærmiljøtiltak. Forskerne har gjort litteratursøk i databaser og kataloger i biblioteker i Sverige, Finland, Russland og Norge for å lete etter forskning som handler om barnevern og samiske barn, unge og familier. Søkene ble gjort på norsk, samisk, finsk, svensk og russisk.

Langsiktig psykologisk tilpasning og sosial integrasjon blant ungdom

- Folkehelseinstituttet arbeider med et prosjekt hvor målet er å fremskaffe systematisk kunnskap om langsiktig psykologisk tilpasning og sosial integrasjon blant ungdom som har kommet til Norge som enslige mindreårige asylsøkere. Kunnskapen som fremkommer i prosjektet ønsker Bufdir blant annet å benytte ved Eidsvoll omsorgssenter.

Tolk i barnevernet

- Direktoratet har samarbeidet med IMDi i forbindelse med IMDis i undersøkelse om bruk av tolk i barnevernet. Rapporten forelå høsten 2008.

Antall/andel ansatte i Bufetat med ikke-vestlig innvandrerbakgrunn

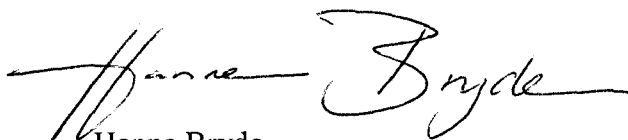
- 1/1-08
- I forbindelse med årsrapporteringen til BLD ble det fastslått at det var 141 ansatte med ikke-vestlig innvandrerbakgrunn i Bufetat pr. 1/1-08. Det utgjorde 3,1 % av totalt antall ansatte, og en økning på 0,6 prosentpoeng fra 1/1-07.

Regnbueprosjektet – en evaluering

Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring (NOVA), Skriftserie 5/07.

Med hilsen

Ann-Marit Sæbønes
Direktør

Hanne Bryde
Rådgiver